

POKROK ZÁPADU

Založen 1877

State Historical Society N. S. U.
Lincoln Neb

OMAHA, NEBR., VE STŘEDU DNE 16. ČERVENCE 1902.

ČÍSLO 50.

Z AMERIKY.

ZPRÁVY TELEGRAFICKÉ.

Přehled ze světa politického a kronika událostí.

Z POLITICKÉHO SVĚTA.

Z Washingtonu.

Obcházeti zákona nepůjde.—Zpráva o rezervacích Sac a Fox.—Předseda nahází na odvolání mnichů z Filipínských ostrovů.

Komisař vnitřních příjmů, Yerkes, obdržel zprávu, že mnozí vyřaditelní pamásia hodlají ku každému balíku pamásia, jenž vyjde z jejich továrny, přiložit malý balíček barvídla, aby si mohli každý dle návodu, který bude na balíčku, barvit pamásio dle chuti. Armonova společnost však komisaře zpravila, že to neučiní bez jeho vědomí. Komisař Yerkes nejdříve vydal rozkaz, aby z každé knihy pamásia zbarveného platilo se 10 ct. daně dle zákona, přijatého v minulém zasedání kongresu a takým způsobem by tento zákon byl obcházen. Jiný továrník zpravil komisaře Yerkesa, že bude užívati k výrobě pamásia palmového oleje místo oleje bavlněného. Palmový olej jest přirozeně žlutý a pamásio takto vyrobené má žlutou barvu. Továrník ten zaslal komisaři zprávu takového pamásia k prozkoumání, leč komisař rozhodl, že i v takto vyrobeného pamásia se musí platit 10c. daně.

Zemědělský statistik, L. C. Powers, podává o rezervacích Sac a Fox následující zprávu:

„Rezervace Sac a Fox od Missouri je v okrsku Brown v severovýchodním cípu Kansasu a sahá až do Nebrasky. Celek jest 12 čtver. mil, z nichž jest větší část rozvržena na hlavu pro Indiány. Dřívejší rezervace Iowa, kteráž je už celá rozvržena na hlavu, nalézá se hned vedle této. Obě rezervace zaujmají velmi úrodný kraj a jsou uprostřed kornového pásma. Na obou jest usazeno 449 osob, z nichž jen asi 3 čtvrtiny jsou čistí Indiáni. Část provozuje rolnictví, ale většina pronajímá své pozemky a jest spokojena se životním, který plníni jim dčchod z nájmu toho při ročních výplatách vládních peněz. Někteří Indiáni mají hojně rolnických strojů v zřobě a také pěkně vystavené obydlí, jsouce zámožnými. Ze všech 67 farem, na těchto rezervacích založených, pouze 17 jest jich vzděláváno Indochy. Obýcejně vzdělává Indián od 40 do 100 akrů půdy a jen dva vzdělávají přes 100. Hlavní plodina jest korná, ale někteří pěstují také trochu pšenice a ovsu. Skoro každý má zelinářskou zahradu při farmách a několik stěpů. Mají též pěkné koně a něco dobytka a drábeže.“

Předseda obdržel z Říma od guv. Tafta podrnky Vatikánu, jež uvádí v našich zahraničních zprávách, leč není s nimi spokojen a proto bylo okamžitě Taftovi nariženo, aby stál pevně na tom, že po koupi maříských pozemků Spoj. států musí se všechny maříské řady z ostrovů vystěhovati a papež musí jim tak naříditi. To je právě bod, o němž se Spoj. Státy nemožou s Vatikánem dohodnouti, Filipínská vláda nemůže mnichy z ostrovů vyhnati, poněvadž jí to smlouva míru nedovoluje a papež nechce je odvolati. Mnisi na Filipínách stali se pro svou hrabivost tak nenáviděnými, že obyvatelstvo Filipín si toužebně přeje jich odstranění.

Sčítací úřadovna vydala zprávu o výrobě obilných tovarů v Spoj. Státech. Ve zprávě té se uvádí, že takových krejčovských velkodílen jest ve Spoj. Státech 48,497, jež mají \$384,386,634 provozovacího kapitálu a hodnota jejich výrobků obnáší \$864,509,370. V těchto dílnách pracovalo 506,307 pracovníků sil, jimž bylo zapláceno \$186,995,568 mzdy. Zpráva uvádí takt: „Potní systémy umožňují neobmezené zásoby levné práce, nabízené tlupami nevzdělaných osob, jež se stěhují do této země a nedovedou žádnou práci, ku kteréž jest třeba zručnosti. Přijdouce sem bez životních prostředků, chopí se ovšem práce, která nevyžaduje předběžné zkušenosti a znalosti obcovacího jazyka. Dříve bylo třeba tomuto tělesu několik roků se učiti, avšak dle nynějšího systému, když jedná osoba vykonává nepatrnou část celé práce, stal se obilkový průmysl spásným přístavem těchto

lidí, neboť se mohou toto těleso naučiti v krátkosti. Dokud výrobci nepřijdou k náhledu, že jich zámým lépe prospěje, bude-li řešení práce konána v jich vlastních továrnách pod jejich vedením, lze očekávati malou změnu v tomto oboru. Během posledních několik roků byl učiněn krok k lepšímu. Ačkoli větší část práce jest dosud konána kontraktory, byl přece z části potlačen systém podkontraktorský a kontraktisti byli přinuceni upravit zdravější dílny.“

Čínský vyslanec Wu byl svou vládu odvolal a na jeho místo byl ustanoven Liu Čeu Tung, první tajemník knížectví Činga. Odvolání to není však dosud úřední.

KRONIKA UDÁLOSTÍ.

Nebraska a Iowa v záplavě deště a povodní.

Neustálými dešti rozvodněná voda způsobila povodeň v Lincolnu. Dne 9. července v noci přibhala se záplava od Saltilla a zasáhla západní část města. Sta lidí, převápeno povodní, muselo přechati ze svých přibytků. Záplava rozlévala se po okrsku, západně od 8. ulice až severně k O ulici. Na severní straně zaplavily vody teměť velké nákladní návoří burlingonské a Union Pacific dráhy. Odtud povodeň se rozlila až k osobnímu nádraží burlingonskému a toto muselo být uzavřeno.

Na vlnách rozlých vod plavaly telegrafní sloupy, prka a kusy plátna, jež stržány byly dravými vodami, jež zaplavila koleje obou dráh až na pět stop zvýší. Tato záplava způsobena byla průtrží mračen, stržnuvší se u Hickman a u Saltilla. Odtud přjel na zpětném koni jakýs muž do Lincolnu a dal policii zprávu o blízkosti se povodní, leč lidé na nížně bydlící nepokládali tomu věry a teprve když vlastním očima pozorovali dravý proud valící se k městu s takovou rychlostí, tu pohlali přechati, aby zachránili holé své životy. Scény ty byly hrůzné. Pláčící děti a nařkající ženy, lomíce rukama, pohlížely s bolestným srdcem na spoustu, jakou voda na chudém jich majetku působila.

Poblíž šesté a J. ulice zachráněno bylo čtyřleté dítě před utopením Bertem Brooksem. Otec nesl dítě ve svém náručí, ale vlny byly tak prudké, že jim sotva mohl vzdorovati. Spatvil to Brooks, připlaval k otci zápasícímu s vlnami, vzal mu dítě z náručí a dopravil ho do bezpečí. Otec se zachytil vozu taženého párem koní a tak se také šťastně dostal na břeh.

Voda stoupala stále až do půlnoci, pak počala opadávati. Škody touto povodní způsobené jsou velmi značné.

Na mnohých místech stržány byly koleje a doprava na dráhách musela být zastavena. Také město Beatrice zastiženo bylo povodní. Po silném dešti, který spadnul dne 8. července, počala čka stoupati a záhy bylo město odřízno vodami od ostatního světa. Západní Beatrice bylo zaplaveno nejdříve. Doprava na dráhách byla přerušena, neboť na kolejích burlingonské dráhy u De Witt voda strhla část kolejí. Dráha Union Pacific nemohla vypraviti dokonce žádné vlaky ani na sever ani na jih.

Asi okolo polední, dne 10. července, počala voda opadávati, ale přece na některých místech řeka byla až tři široká. Největší škody byly způsobeny povodní v západní části města, kde chodníky, ploty, mosty a různé budovy byly vodou stržány a odplaveny. Časné ráno zachráněno bylo z proudu malé tříměstské děčko plavoucí ve škopku, a manželka policisty Halla se ho ujala. Několik lidí se zachránilo před utopením jen s největší obtíží.

Nebraska City bylo také postiženo záplavou deště a viak Missouripacifické dráhy, jedoucí severním směrem, byl zde zadržen po pět hodin, poněvadž v kolejích byl vodou utižen výmol. Dráha burlingonská byla ještě více poškozena a nákladní viak musel zůstat v Benoit a osobní viak v

Unadilla. Řeka Nemaha u Unadilly vystoupila tak vysoko, že po dvacet roků nebyla tak rozvodněná. U Brocku zaplavila všechny nížiny a pšenice, která byla posečena a uložena do mandelů byla odněna.

Ve Fairfield strhul se předmiunulé soboty liják provázený kroupami, z nichž některé byly tak veliké jak slepičí vejce, a ty poškodily všechno osení nesmírně. V neděli, v pondělí i v úterý v noci tam přelo a pšenice, která nebyla dosud posečena, jest úplně zničena. Následkem výmolu na kolejích St. Joseph & Grand Island dráhy byla doprava úplně zastavena.

Ve West Point přšlo neustále od 4. července a teprve dne 10. července se vyjasnilo. Bohudík však osení nebylo touto záplavou deště poškozeno.

Také soudní stát Iowa měl toho deštěvého nadělní nadbytek a ze všech končin tohoto státu přichází zprávy o učiněných škodách záplavou deště a povodněmi.

Největší obavy způsobily řeky Des Moines a Raccoon, jež u Des Moines vystoupily daleko nad normál a vystoupily ze svých břehů, zaplavily všechna pole kolem. Koleje byly stržány, tratě vymety a mosty odněny. V městě Des Moines zaplaveno bylo 150 domů, a obyvatel jich musili je opustiti. Poněvadž to byly nejhodnější rodiny, tu utrpěl jich bylo tak značně, že musela býti pro ně uspořádána veřejná sbírka. Všechny zahrady blíže řek jsou zaneřáděny bahnem a úplně zničeny; také přibytky jsou naplněny bahnem. Z některých domů musely ženy a děti býti vyváženy po lodích, na štěstí však nikdo nezahynul v rozružených vodách, jen zahynulo značně dobytek ve vlnách.

Škoda povodní touto způsobená, odhadnuta jest jedně v Des Moines nejméně na \$100.000.

Katastrofa v hlubinách země.

Jedna z nejhroznějších katastrof udála se dne 10. července v uhlo-dole náležející ocelářské společnosti v Cambria, Pa. V dole tam pracovalo na 600 uhlokopů když se tam udál výbuch plynů a z těchto zachráněno bylo dosud 23 osob. 143 mrtvol bylo vytaženo z podzemí. Dle údajů společnosti 400 uhlokopů uniklo z dolu okamžitě, jakmile se výbuch udal a tak zbývá dosud 35 uhlokopů, jejichž osud nebyl ještě zjištěn.

Dva uhlokopové, Rich. Bennett a John Meyers, jimž podalo se uniknouti z dolu, navrátili se do jeho hlubin na dvě míle daleko, aby se přesvědčili, zdali možno nešťastníkům v dole uváznuvším poskytnouti nějaké pomoci, avšak otravný zápek plynů je přímle k útěku a když vystoupili ze šachty, tu sklesli bez vědomí k zemi. Lékaři teprve po půl hodině je opět vzkřísili.

Později pokusili se sestoupiti do dolu inženýr Moore a jeden z jeho příručích, avšak i ti byli přinuceni k návratu otravnými plynými. Jak se výbuch udal, to nikdo neví, ale musel být strašlivý, neboť i zdi v dole na tři stopy silné byly výbuchem rozmetány. Uhlokopové, již unikli východem u Mill Creeku, líčili hrůznou scénu, jaké zažili v dole. Mnozí přechali přes mrtvé těla svých soudruhů. Na jednom místě ležela jich hromada, čítající nejméně padesát mrtvol.

V tomto dole se pracovalo již padesát roků a těžilo se z něj asi 3000 tun uhlí denně.

Jakmile se zpráva o výbuchu roznesla, tu rodiny uhlokopů, pracujících v tomto dole, seskupily se v otvorě vedoucí do jeho hlubin a nátek jich byl srdcervoucí. President Powell Stockhouse se o této katastrofě vyjádřil následovně:

„Neštěstí to jest neobyčejné a přišlo zcela neočekávaně. Dál byl prohozen teprve před třemi dny bylo shledáno, že nalezá se v uspokojícím stavu. Příčina výbuchu jest neznáma, ale stala se bezpochyby následkem unikajících plynů z pátého oddělení, jež bylo uzavřeno.“

Listinu mrtvých nemožno jest vydati, neboť veliká většina z nich byli cizinci, kteří byli známí pouze dle svých čeků. Jedině jich rodiny mohou tato jména udati. Se zachraňovacími pracemi bylo započato okamžitě jakmile otravný plyn z dolu unikl a tři oddělení byla již vyčištěna. Z těch zachráněno bylo 22 uhlokopů a vytaženo bylo 143 mrtvol. Některé mrtvoly nebudou nikdy vytaženy na povrch, poněvadž jsou pohřbeny pod troskami žtol. Za-

chráňovací práce provedeny byly čtyřiceti statečnými uhlokopky, již vstupovali dolů jen s malou nadějí, že podaří se jim některého z nešťastných jich soudruhů zachrániti. Leč k jejich překvapení nalezi zde dosud 22 živých uhlokopů a když tito byli zachráněni, tu teprve počalo se s vyvážem mrtvol. Nejenbezpečnější oddělení ještě nemohla být prozkoumána a proto se neví, mnoho-li mrtvol se tam ještě nalézá, avšak odhaduje se, že v celku zahynulo okolo 200 uhlokopů v tomto nešťastném dole.

Celý den ambulance vozily mrtvoly z dolu do márnice v Johnstonu a odtud do přibytků pozůstalých rodin zahynulých nešťastníků. Pozůstatky těchto naznačovaly, že museli vytrpěti hroznou, zdoluhavou smrt. Obličejé všech byly zčernalé a někteří byli popálení až k nepoznání. Těla všech byla skroucená a ruce jejich zakřívaly tváře. Patně bránili se ubožáci před hroznými účinky plynů v této poslední hodince.

V dole zuffi oheň a vezme to delší čas, nežli bude uhašen. V dole tam pracovalo mnoho Čechů, Slováků a Poláků a mnohoholi jich zde ztratilo svůj život v zápase o kus chleba, to bude zjištěno teprve v několika dnech.

Ačkoli ještě všechny mrtvoly nešťastných uhlokopů nebyly z hlubin dolu vytaženy, tu bylo již povoleno státním inspektorem do-lovnicím, Roderickem, že se v dolu může započítí znova a prací, kromě z oddělení nazvaného Klondike. Zde se dříve musí vyšetřiti stav tohoto oddělení, nežli se v něm dovolí započítí práce.

V neděli časně ráno vytaženy byly další dvě mrtvoly a dosud tedy nalezeno jich celkem 114.

Pohřby nešťastných obětí katastrofy byly nanejš smutný a pláč žen a dětí zahynulých uhlokopův byl srdcervoucí. Dojemný byl pohřeb malého sedmáctiletého slováckého chlapece Sabota. Týž nalezal se u ústí jedné štoly a při výbuchu nebyl poraněn, ale nedbaje na své vlastní bezpečí, rychle pospíchal na pomoc svým nešťastným soudruhům a zachránil z nich tři. Při pokusu zachrániti čtvrtého ubožák sám zahynul otravnými účinky plynů.

Stávka uhlokopů.

Následkem tvrdokřposti uhelného trustu stávka se vleče již po tolik neděl a ztráty které trpí dělnictvo a podnikatelé, jakož i obchodní kruhy, sahají již do velikých milionů.

Ztráta uhlokopů na místě	\$10,800,000
uhelného trustu	
na těžbě uhlí	20,500,000
z jiného důlnictva	2,700,000
obchodníků	7,500,000
mimo uhelných okrsků	4,200,000
Výlohy za vyřevání zvláštní policie	500,000
Výlohy za vyřevování škáb	100,000
Ztráty v uhlidolech a nástrojích	2,000,000
Shrácem	\$52,200,000

Jest to báječná suma, avšak vzor tomu uhelný trust nečká toho a nežli by povolil dělnictvu, tu raději ztratí ještě jednou tak velkou sumu. President uhlokopů, Mitchell, odejel z Wilkesbarre v sobotu do Chicaga a dorazí do Indianapolis v úterý, aby učinil přípravy ke konvenci uhlokopů, jež obdávána bude v onom městě dne 17. července.

Dle náhledu Mitchella konvence se nerozhodne pro všeobecnou národní stávku a bezpochyby přijme resoluci, aby sebrán byl dostatečný fond ku podpově stávkářů pracujících v tvrdouhelných dolech a oněch, již dobývají měkké uhlí a nalezájí se na stávech v záp. Virginii, ve Virginii a v Michiganu. Takováto podpora ovšem může prodloužit boj do nekonečna.

Na mnohých místech se strhly šarvátky a společnost Lehigh zvývěla si 64 zatykačů proti stávkářům, jež obviňuje z poškozování svého majetku a z útoku na své lidi. Až dosud bylo zatčeno 24 uhlokopů a někteří dáni byli pod záruku \$500 až k \$1500.

Časopis uhlokopů podává v posledním svém čísle tento stručný přehled stávků:

Uhlokopové tíši a pevněji zvláštní policisté skládají své úřady. Společnosti vyvezdají zatykače, aby stávkáře zastrážili.

DOMOVY ZDARMA.

Spencer, Neb.

Zaplat'te nám \$10.00 a my pokusíme se usaditi vás na Rosebud rezervaci, kteráž má býti otevřena tento podzim.

Jsme náležitě seznámeni s polohou a známe každou čtvrt sekce na rezervaci té a naši péčí bude, abyste byli po všechem čas důkladně o ní poučováni.

Přijdete-li sem sami, abyste vykonali to, co my vykonáme pro vás, bude vás to stát \$100.

Pište nám a my s vámi sdělíme náš plán.

BOYD COUNTY LAND CO.

SPENCER, NEBRASKA.

Pište česky, německy neb anglicky a v téže řeči vám bude odpověděno.

V Michiganu stávkáři hlasují o přijetí nové platební škály. Smír jest možný.

Stávkáři v Alabamě uvažují o vyrovnání. Mír jest možný.

V noci na pondělí tlupa neznámých mužů vnikla do domu Williama Hussmana, skéba pracujícího v dolech a uchopila Hussmana a jeho manželku a vynesla je ven. Při tom převrácena byla kanna a v bytě zavláhl oheň, který zničil všechn nábytek. Hussman byl odveden a dosud nebyl nalezen.

Do Shamokinu dopraveny byly dvě káry zvláštních policistů a neuniových dělníků ze Schuykill okrsku. Těchto bylo 50 a odebrali se do dolu společnosti readingské, kde má být zahájena práce.

Šerif okrsku Carbon, podal ke guvernéru Stoneovi žádost, aby mu poslána byla ku pomoci milice, avšak guvernéř odvětil tímto vzhováním, rozumným způsobem: „Vaš telegram, oznamující, že stávkáři se shromáždíjí ve velikých zástupech v Lansfordu a osadě Summit Hill a občané že jsou napadáni, tlučeni a v nebezpečí o své životy a že vy nemůžete učiniti pořádek a občany chrániti a proto musíte mne žádati o vojsko, jsem obdržel. Okolnosti tyto dle zákona neospravedlivují vyslání národní stráže. Vojní národní stráže nejsou policisty. Okolnosti vámí jmenované nalezájí se zcela ve vaší vlastní pravomoci a vy máte je potlačiti svou rukou bez přispění státního vojska. Nastane-li dnes vzpoura, aneb výtržnost, aneb povstání, jež občanské úřady nemožou potlačiti, tu nebude guvernéř váhati vojsko poslati, ale za žádné okolnosti tak nečiní dříve, dokud občanské úřady nejsou více s to tak učiniti samy po úsilovném namáhání se strany šerifa a dokud ochrana majetku a života toho nevyžaduje.“

Vilém A. Stone.

WALTER MOISE, předseda. H. V. HAYWARD, taj. a jedn.

WILLOW SPRINGS BREWING CO.

OMAHA, NEARASKA

vyřbírá výtečný ležák z českého chmele, nejlepšího ječmene a pověstné WILLOW SPRINGS VODY.

Ležné pivo "STARS & STRIPES" nemá sobě rovného.

Nejlepší a nezkoušenější znalci piva tvrdí, že pivo, vařené WILLOW SPRINGS BREWING CO., jest nejdražším a nejlepším výrobkem toho druhu.

Zkuste je a doznáte pak sami, že jste lahodnějšího piva neplli. 47m6

Boj o trávu.

Před nějakým časem uveřejnili jsme v P. Z. delší článek, pojednávající o bojích mezi dobytčáři a ovčáři na dalekém západě a dnes vrátime se k tomuto předmětu opět, poněvadž mezi těmi dvěma třídami propukly nové boje ve Wyomingu.

Tyto spory, mnohdy krvavě končící, jsou hospodářskými zápasí, ac ne tak soubředenými, jako jsou zápasy mezi kapitálem a prací, jen že v oněch zápasech nejedná se o peníze, ale o trávu. Jedné neděle v předešlém měsíci sebralo se 700 rodin v jednom okrsku ve Wyomingu a vyhnalo z okrsku určeného pro hovězí dobytek, obrovské stádo 100,000 ovcí i s ovčáky je hledajících. Tyto boje stávají se nyní častějšími, poněvadž pudy na západě nejsou rychle osazovány a jsou vzdělávány na farmy. Minulého jara osazeno bylo na jihozápadě 4,000,000 akrů pozemků těmito novými osadníky a ti ehrání nejen svou půdu, ale často i půdu, která jim není. Mnohý dobytčí, vlastník kus pozemků poblíž nějakého pramene, obežene ostnatým drátem tak veliký kus půdy jak jest má možno a pak hájí tento obhnanou půdu jako kdyby byla jeho vlastní. Z toho ovšem povstávají ptky, ale ty jsou pou-

Předplatíte se na "Pokrok Západu", pouze \$1.00 ročně.